

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 565/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Košická 56, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 12CoP/153/2024-500 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na ochranu rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy uznesením krajského súdu uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 12C/47/2023-401 z 24. júna 2024 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a aby mu priznal primerané finančné zadostučinenie 15 000 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia medzi žalobcami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a maloletým [REDAKOVANÉ] (synom sťažovateľa) a žalovanou [REDAKOVANÉ] uznesením z 25. októbra 2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanej uložil nekontaktovať žalobcov (výrok I), nepribližovať sa k nim na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov (výrok II) a zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Stotožnil sa s argumentáciou žalobcov, že žalovaná (ktorá pôsobí v občianskom združení Rada pre práva dieťaťa – Slovenská republika) ako osoba, ktorá nie je nositeľom rodičovských práv a povinností k maloletému

žalobcovi, spolupôsobí pri styku sťažovateľa s maloletým žalobcom bez toho, aby na to bola oprávnená súdom, len na základe žiadosti sťažovateľa, bez súhlasu žalobkyne a pri realizácii styku dochádza ku konfliktom. Na základe odvolania žalovanej Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 6Co/24/2023 z 25. apríla 2023 uznesenie okresného súdu potvrdil vo výrokoch I a II v častiach týkajúcich sa žalobkyne a zrušil v častiach týkajúcich žalobcu a v tomto rozsahu vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Podľa krajského súdu okresný súd rozhodol vo vzťahu k maloletému žalobcovi bez splnenia procesných podmienok, keďže mu neustanovil kolízneho opatrovníka, hoci to bolo nevyhnutné.

3. Po vrátení veci, ustanovení kolízneho opatrovníka a zistení jeho stanoviska k podanému návrhu okresný súd uznesením z 24. júla 2024 uložil žalovanej nekontaktovať maloletého žalobcu (výrok I), nepribližovať sa k nemu na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov (výrok II), žalobcom nepriznal náhradu trov konania a žalovanú poučil podľa § 337 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie žalovaná a sťažovateľ (otec maloletého žalobcu).

4. Po podaní odvolaní rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky o nesúhlase s postúpením sporu Krajským súdom v Trenčíne Krajskému súdu v Žiline. V uznesení sp. zn. 5Ndc/33/2024 z 23. januára 2025 vyslovil, že podstata sporu pramení práve z nezhody rodičov maloletého o výkone ich rodičovských práv a povinností, preto je na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní v rodinnoprávnom spore funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

5. Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu vo výroku I tak, že návrh matky zamietol (keďže spolupôsobenie žalovanej sa realizovalo len pri výkone práva styku s maloletým, a nie iným kontaktovaním), vo výroku II tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť zabezpečiť neprítomnosť žalovanej pri výkone práva styku s maloletým, a vo výroku IV tak, že poučil sťažovateľa podľa § 337 CSP, vo výroku III vo vzťahu k žalobkyňi uznesenie okresného súdu potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov. Krajský súd bol toho názoru, že v prejednávanej veci ide o návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa týkajúce sa nezhody rodičov maloletého o výkone ich rodičovských práv a povinností, preto je účastníkom konania matka (pôvodne ako žalobkyňa, pozn.), otec (sťažovateľ) a maloleté dieťa (pôvodne žalobca, pozn.) zastúpené kolíznym opatrovníkom. Podľa krajského súdu bolo dôvodné potrebu nariadenia neodkladného opatrenia konštatovať aj vo vzťahu k maloletému, keďže mal za osvedčené ohrozenie jeho duševnej integrity. Ozrejmil, že k zmene vo výrokoch (najmä vo výroku II, ktorým uložil povinnosť sťažovateľovi) napadnutého uznesenia okresného súdu pristúpil z toho dôvodu, že nezodpovedali konaniu týkajúcemu sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa, čo sa týka nezhody rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností.

6. Podľa zistení ústavného súdu bolo 15. augusta 2025 okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. K porušeniu označených práv sťažovateľa došlo tým, že krajský súd mu napadnutým uznesením uložil povinnosť bez toho, aby bol účastníkom konania, a zároveň v rozpore s podaným návrhom

na začatie konania, ktorý smeroval proti tretej osobe (žalovanej). Prvýkrát sa so sťažovateľom ako s účastníkom konania konalo až pred krajským súdom, a to až v momente vydania napadnutého uznesenia. Sťažovateľ nebol účastníkom konania pred okresným súdom. Uvedeným postupom mu boli odňaté procesné práva (na podanie odvolania, vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam). Podľa jeho názoru nemal krajský súd za vzniknutej procesnej situácie uznesenie okresného súdu meniť, ale mal ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom by sťažovateľ už pred súdom prvej inštancie mohol uplatňovať všetky svoje práva v postavení účastníka konania. Nestotožňuje sa s posúdením veci ako konania vo veci nezhody rodičov maloletého o výkon ich rodičovských práv a povinností. Opakovane uvádza, že návrh na začatie konania podal maloletý (nie matka) proti tretej osobe, nie proti sťažovateľovi. Akékoľvek podania sťažovateľa v konaní je potrebné vnímať ako podania zákonného zástupcu maloletého. Napadnuté uznesenie hodnotí ako zmätočné, ak by okresný súd rozhodol správne, nebolo by potrebné jeho uznesenie meniť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia tak, že povinnosť bola uložená sťažovateľovi bez toho, aby s ním bolo konané ako s účastníkom konania.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne uviedol, že sa obracia priamo na ústavný súd v zmysle jeho judikatúry (IV. ÚS 265/2025), no ako už bolo uvedené, podal súčasne s ústavnou sťažnosťou proti napadnutému uzneseniu krajského súdu aj dovolanie, ktoré bolo okresnému súdu doručené 15. augusta 2025, pričom spis sa stále nachádza na okresnom súde.

10. Ústavný súd už v uznesení č. k. IV. ÚS 404/2022-14 zo 6. septembra 2022, ktoré bolo uverejnené aj v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 84/2022, jasne vyslovil, že sťažovatelia podaním dovolania, ako aj podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvárajú stav, keď by o tej istej veci mali súbežne rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací a ústavný súd. V podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, však takýto stav nie je ústavne aprobovateľný, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí. Vzhľadom na to, že právomoc najvyššieho súdu predchádza právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu za predčasné. O ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd. Ústavná sťažnosť je prípustná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hrozacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené (porov. I. ÚS 401/2025).

11. V okolnostiach prejednávanej veci prítomnú absenciu právomoci ústavného súdu ako dôsledok rešpektovania zásady subsidiarity nemôže zmierniť ani z ústavnej sťažnosti vyvoditeľná obava

sťažovateľa z odmietnutia ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu podanej až po rozhodnutí najvyššieho súdu ako podanej oneskorene.

12. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno predĺžiť v prípade, ak je mimoriadny opravný prostriedok proti určitým rozhodnutiam vylúčený, resp. neprípustný zo zákona [napr. § 422 CSP, § 76 Civilného mimosporového poriadku, § 439 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku, § 371 ods. 7, § 382 písm. f) Trestného poriadku] (porov. *Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 937.*). Inými slovami, predĺženie začiatku plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemožno *a priori* vylúčiť vtedy, ak bolo dovolanie odmietnuté ako neprípustné z dôvodov závislých od uváženia dovolacieho súdu.

13. V prípade rozhodnutia o neodkladnom opatrení závisí povaha rozhodnutia ako rozhodnutia meritórneho od posúdenia otázky, či v okolnostiach prípadu bolo možné nariadením neodkladného opatrenia dosiahnuť trvalú úpravu pomerov. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je najvyšší súd oprávnený autonómne vyhodnotiť túto otázku s ohľadom na konkrétne individuálne okolnosti veci a so zreteľom na výsledok navrhovaného neodkladného opatrenia (IV. ÚS 253/2023, ZNaU č. 38/2023).

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, a to nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, preto ústavnú sťažnosť odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu